

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Torgarden, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Kjell Vidar Seljevoll
Miljøvernabdelingen

Innvalgstelefon
73 19 92 25

Vår dato
27.09.2017
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2017/6900-433.52
Deres ref.

Rissa kommune
Rådhusvegen 13
7100 RISSA

Iverksetting av fellingstillatelse for 1 gaupe - Rissa kommune

Rissa beitelag v/Eivind Myklebust har 27. september 2017 søkt om iverksetting av skadefelling på gaupe i Rissa kommune. Dette med henvisning til nylig påvist skade fra gaupe hos en beitebruker i Rissa på inngjerdet beite. Utfra en samlet vurdering av situasjonen finner Fylkesmannen grunnlag for å tillate skadefelling av en (1) gaupe i Rissa kommune. Vilkår for tillatelsen er gitt i dette brev.

Vi viser til søknad per telefon fra Rissa Beitelag v/Eivind Myklebust der det søkes om tillatelse til skadefelling av gaupe i Rissa kommune.

Søknaden

Rissa beitelag v/Eivind Myklebust har 27.9.17 søkt om tillatelse til felling av en skadegjørende gaupe i Rissa kommune. Statens Naturoppsyn har 27.9.17 undersøkt et kadaver av lam på inngjerdet beite der konklusjonen etter undersøkelsen er at lammet er drept av gaupe. Det er i følge beitelagslederen også tidligere i høst registrert tap av dyr på samme beite, men da uten at dyr er blitt funnet.

Hjemmelsgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for fylkesmannens vedtak i saken.

Politiske og forvaltningsmessige føringer

Det nasjonale bestandsmålet for gaupe ble etter behandling i St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 65 årlige ynglinger, jf. Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet for region 6 (Møre og Romsdal, Nord- og Sør-Trøndelag) er satt til 12 årlige ynglinger av gaupe. Dette målet for regionen er av Rovviltnemnda videre fordelt på fylkene i regionen som følger; Nord-Trøndelag 6 ynglinger av gaupe, Møre og Romsdal 2 ynglinger av gaupe og Sør-Trøndelag 4 ynglinger av gaupe.

Regional forvaltningsplan for rovvilt i region 6

Det er utarbeidet en forvaltningsplan for rovvilt i region 6 – Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Gjeldende plan ble vedtatt av Rovviltnemnda 21. november 2013.

Det følger av forvaltningsplanen at Rissa kommune er utenfor områdene med mål om yngling av gaupe i Sør-Trøndelag.

Rovdyrforliket

«Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette. (...)

Dyr på utmarksbeite har mange positive kvaliteter, og det er viktig å sikre levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt. Forlikspartene viser til den todelte målsettingen etter rovviltforliket fra 2004, og at utfordringen ligger i å ivareta begge deler uten at konfliktene mellom dem blir større enn nødvendig. (...)

2.2.19 Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. (...) I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet (...)»

Brev fra statsråden

Det fremgår i brev fra Klima- og Miljøministeren 28. april 2014 at det skal være en tydeligere soneforvaltning.

«Et tydelig skille mellom soner skal innebære at vi skal ha lav terskel for tillatelse til uttak av rovdyr som har gjort eller forventes å gjøre skade i prioriterte beiteområder. (...) I prioriterte yngleområder for rovdyr skal terskelen for å tillate uttak av rovdyr være tilsvarende høy, og beitenæringen og andre interesser skal der tilpasse seg rovdynenes tilstedeværelse.»

Betingende fellingstillatelser

Rovviltnemnda vedtok den 31.5.2017 en kvote for betingede fellingstillatelser på 5 gauper i region 6, gjeldende for perioden fra 1. juni 2017, til 15. februar 2018. Myndigheten til å vurdere søknader om skadefelling er med det lagt til Fylkesmennene i region 6.

Rovviltnemnda har gjort en vurdering av bestandsstørrelsen og den skade som gaupe påfører bufe- og tamreinnæring, jf. prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning, og på dette grunnlag fastsatt en kvote for skadefelling av gaupe som kan iverksettes av respektive fylkesmenn etter rovviltforskriften § 9, dersom skadesituasjonen tilsier det. Fylkesmannen skal i hvert enkelt tilfelle gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. § 1 og § 6.

Det fremgår av Rovviltnemnda sitt vedtak 31.5.17 at terskelen for felling av skadegjørende gaupe bør være lav i områder uten mål om yngling av gaupe.

Om godtgjøring for skadefellingsforsøk

Godtgjøring for fellingsforsøk reguleres av rovviltforskriften § 9a, samt kommentarene til rovviltforskriften § 9a. Det følger av forskriften at der forsøk på skadefelling utføres av kommunalt/interkommunalt oppnevnt fellingslag, kan kommunen utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til

fellingsforsøk. Vi minner om at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15.

Fylkesmannen vil yte tilskudd til godtgjøring for de som deltar i skadefellingsforsøk innenfor de rammer som fremgår av rovviltforskriften §§ 9 og 9a. I henhold til kommentarene til rovviltforskriften § 9a kan kommunen betale ut godtgjøring inntil døgnsettsen (kr 1600.-) pr. deltaker etter rapport (timelister) fra fellingsleder (døgnsettsen ble økt av KLD 7.6.2017). I tillegg til fastsett døgnsetts skal kommunen også beregne feriepengar og arbeidsgiveravgift, og dette kan bli dekket innenfor rammen av tilskuddet fra Fylkesmannen.

Videre dekker Fylkesmannen direkte, dokumenterte utgifter som medlemmer av fellingslaget har i forbindelse med fellingsforsøket jf. rovviltforskriften § 9. Det settes en øvre ramme på 20 000,- til dekking av direkte og dokumenterte utgifter jf. § 9.

Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det settes av en samlet økonomisk ramme på inntil kr 60 000,- av midlene til forebyggende og konfliktdempende tiltak til utbetaling av kompensasjon til deltakere som deltar i fellingsforsøket jf. rovviltforskriften §§ 9 og 9a.

Søknaden om tilskudd til dekning av utgifter skal fremsettes for Fylkesmannen via elektronisk søknadssenter. Vi ber om at søknad om dekning av utgifter i forbindelse med tillatelsen fremmes for Fylkesmannen snarest etter tillatelsen er utløpt. For mer informasjon om godtgjørelse vises det til veileder til rovviltforskriften og brev fra Miljødirektoratet om "Kvote for betinget skadefelling for brunbjørn og gaupe" datert 1.6.2017. (Kan hentes frem på www.miljovedtak.no)

Fylkesmannens vurdering av søknaden

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 6. Av gjeldende forvaltningsplan fremgår det at en ikke har mål om en ynglende bestand av gaupe i Rissa kommune.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Denne tillatelsen bygger på Rovviltnemnda sitt vedtak om betingede skadefellingstillatelser for gaupe datert 31.5.2017. Der vurdering av et uttak av inntil 5 individer av gaupe i regionen sin påvirkning på naturmangfoldet er belyst. Rovviltnemnda har lagt til grunn at et uttak av inntil 5 gauper i regionen ikke vil sette gaupebestanden i

fare. Fylkesmannen henviser for øvrig til Rovviltnemndas vedtak av 31.5.2017 for ytterligere vurderinger av uttakets påvirkning på gaupebestanden i regionen.

Rovviltforskriftens § 9 sier at området status i forvaltningsplanen skal vektlegges i forbindelse med vurderinger av søknader om skadefelling. Det følger av forvaltningsplanen for region 6 at det i det aktuelle området ikke har mål om yngling av gaupe. Og at en gjennom geografisk differensiering ønsker å begrense skadene på husdyr og tamrein så langt som mulig. Likeledes er det i rovviltforliket poengtert at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det fremgår også av forvaltningsplanen for region 6 at det i områder uten mål om ynglinger av gaupe skal være en vesentlig lavere terskelen for uttak av skadegjørende gaupe enn innenfor områder med mål om yngling. Rovviltnemnda har også i kvotevedtaket 31.5.2017 påpekt at terskelen for å tillate felling av skadegjørende individer bør være lav i områder uten mål om yngling av gaupe.

Fylkesmannen er gitt myndighet til å iverksette skadefelling av gaupe dersom skadesituasjonen tilsier det. Dette under forutsetning av at Fylkesmannen i hvert enkelt tilfelle skal gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i rovviltforskriften § 9, jf. § 1 og § 6.

I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil vi karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde. I forhold til § 9 annet ledd bokstavene b og c anser Fylkesmannen at skadeomfanget i det aktuelle området foreløpig er begrenset, men skadepotensialet vil være betydelig om gaupa fortsetter å ta sau på det aktuelle beitet. Erfaringsmessig kan gaupe returnere til områder der den først har tatt dyr, og ettersom det utover den påviste skaden også er registrert tap av dyr som ikke er igjen funnet, kan det være at dette allerede har skjedd. På den annen side er det relativt kort tid igjen av beitesesongen og den relativt korte tiden til dyrene skal settes inn kan tale imot å tillate felling nå. Det at tapet er registrert på inngjerdet beite i området uten mål om yngling av gaupe påvirker også vår vurdering. Fylkesmannen anser det ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre risikoen for videre skadeutvikling, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Konklusjon

Det at gaupebestanden i regionen og fylket er rapportert å være over måltallene vektlegges. Skadefelling skal uavhengig av bestandssituasjon være et begrenset virkemiddel for å ta ut ett bestemt skadevoldende individ av rovdyr. I det aktuelle området er det registrert at et lam er drept av gaupe. Vi finner ikke at det på det nåværende tidspunkt finnes forebyggende tiltak som kan iverksettes som vi anser som å være tilstrekkelig effektive til å forhindre videre skadeutvikling, foruten å forsøke å felle den skadegjørende gaupa.

Vedtak

Ut fra vurderingene ovenfor, vedtak om betingede tillatelser fra Rovviltnemnda av 31.5.2017 og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen tillatelse til felling av en (1) gaupe i deler av Sør-Trøndelag. Vilkår for tillatelsen er gitt i dette brev.

Følgende vilkår gjelder for fellingstillatelsen

1. Alle som deltar i fellingsforsøket skal være kjent med vedtak og vilkår for fellingsforsøk iverksettes, samt de generelle gjeldende bestemmelser i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
2. Gaupetispe som opptrer i følge med årsunger og hennes unger er unntatt fra tillatelsen.
3. Fellingsområdet er avgrenset til; Rissa kommune. Vi ber om at fellingslaget konsentrerer innsatsen til område med påvist skade av gaupe.
4. Fellingstillatelsen gjelder felling av en (1) gaupe i tidsrommet 27. september til og med 5. oktober.
5. Tillatelsen gis til Rissa kommune, som gis anledning til å utpeke ett fellingslag. Fylkesmannen krever at deltakerne oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr 313, §§ 13 og 14. Deltakerne i fellingsforsøket skal ikke være dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven eller lov om jakt og fangst av vilt, av 29.5.1981 nr 38, eller forskrifter hjemlet i disse. Vi ber om at navneliste over fellingslaget oversendes til Fylkesmannen.
6. Det skal bare benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstiller kravene til jakt på gaupe, jf. forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt og fangst.
7. Jeger som benytter rifle under fellingsforsøket skal ha avlagt skyteprøve for storvilt senest i 2017.
8. Bruk av hund under skadefelling er tillatt. Evt. nødvendig unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen.
9. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelse gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
10. Felling eller forsøk på felling/ påskyting av gaupe skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen på telefonnummer 900 65 298 og politiet. Dersom gaupe skadeskytes, avgjør Fylkesmannen hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
11. Gaupe felt i medhold av tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Døde rovvilt skal håndteres i henhold til instruks for ivaretagelse av felt rovdyr (vedlagt, finnes også på: http://www.rovdata.no/portals/rovdata/dokumenter/instrukser/Ivaretagelse_dode_rovdyr.pdf)). Frakt og oppbevaring av felt vilt avklares nærmere med Fylkesmannen tlf. 900 65 298.

12. Det settes av en økonomiskramme på inntil kr 60 000,- til utbetaling av kompensasjon til deltakere som deltar i fellingsforsøket jf. §§ 9 og 9a i rovviltforskriften. Inntil kr 20 000,- av rammen kan benyttes til dekking av direkte og dokumenterte utgifter jf. § 9. Søknad om dekning av utgifter i forbindelse med tillatelsen skal sendes Fylkesmannen via elektronisk søknadssenter, snarest etter tillatelsens utløp.
13. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Dersom gaupe skadeskyles eller felles, skal det umiddelbart gis melding til vår vakttelefon tlf: 900 65 298.

Saksopplysninger

Dette vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages, innen 3 uker etter at avgjørelsen er mottatt/ gjort tilgjengelig på www.miljøvedtak.no. En eventuell klage rettes til Miljødirektoratet, men sendes via fylkesmannen. Klagen skal nevne det vedtak som klagen gjelder og nevne den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og eventuelle opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Alle vedtak som angår felling av fredet rovvilt blir gjort tilgjengelig på www.miljøvedtak.no. De som ønsker å motta vedtak som angår felling av fredet rovvilt kan abonnere på vedtakene der og dermed få de tilsendt per e-post fortløpende. Abonnementet kan avgrenses til bestemte områder.

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f.)
miljøverndirektør

Kjell Vidar Seljevoll
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

1 vedlegg
Instruks ivaretagelse døde rovdyr

Kopi:

Rissa lensmannskontor	Rådhusvegen 20	7101	RISSA
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Rissa Beitelag	v/ Eivind Myklebust	7113	HUSBYSJØEN
Rovviltnemnda i region 6	v/ Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Postboks 2600	7734	STEINKJER